command; (in this sense the more correct reading of the word is probably अववाद). E. वद् with अप, kŕit aff. घञ्.

II. A wrong assertion, a wrong tenet; e. g. अपवादमात्रमबुद्धानाम् '— (to say that the void is the true reality) — is a wrong assertion of people who are not wise (comm. मूढानामपवादमात्रं मिथ्यावाद एव)'. E. अप and वाद.

अपवादक Tatpur. m. f. n. (-दकः-दिका-दकम्) [1] Refuting. [2] Excepting, excluding. [3] Censuring, blaming. E. वद् with अप, kŕit aff. ण्वुल्.

अपवादस्थल Tatpur. n. (-लम्) A case in which a restriction or exception (see अपवाद 2.) takes place, a case for an exception. E. अपवाद and स्थल.

अपवादसङ्गति Tatpur. f. (-तिः) The logical connexion between two topics arising from the circumstance that the one is a restriction of, or exception to, the other; e. g. प्रथमाध्यायस्य (of *Mádhava's Jaiminíya-nyáya-málá-vistara*) तृतीयपादस्य प्रथमाधिकरणे ऽष्टकादिस्मृतेः प्रामाण्यमुक्तम् । द्वितीयाधिकरणे सर्ववेष्टनस्मृतेः पूर्ववत्प्राप्तं प्रामाण्यमपोद्यते। सेयमपवादसंगतिः. Comp. also the terms शास्त्रसंगति, अध्यायसंगति, पादसंगति, आक्षेपसंगति, दृष्टान्तसंगति, प्रत्युदाहरणसंगति, प्रासङ्गिकसंगति, उपोद्घातसंगति. E. अपवाद and सङ्गति.

अपवादिन् Tatpur. m. f. n. (-दी-दिनी-दि) Blaming, censuring, objecting to. E. वद् with अप, kŕit aff. णिनि.

अपवाद्य Tatpur. I. m. f. n. (-द्यः-द्या-द्यम्) [1] To be blamed. [2] To be excepted or restricted. E. वद् with अप, kŕitya aff. ण्यत्.

II. ind. Except, with the exception of; e. g. अपवाद्य रेफम् 'except the letter *r*'; comp. also अपवर्ज्य which is a various reading of अपवाद्य in the given instance. E. वद् with अप, ádeśa ल्यप् of kŕit aff. क्त्वा.

अपवारण Tatpur. n. (-णम्) Covering, concealing. E. वृ in the caus., with अप, kŕit aff. ल्युट्.

अपवारित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Covered, concealed. E. वृ in the caus., with अप, kŕit aff. क्त.

अपवारितक n. (-कम्) Only in the instrum. ॰केन. (In theatrical language.) Apart, aside; the same as अपवार्य, स्वगतम्, आत्मगतम्; the reverse of प्रकाशम्. E. अपवारित, taddh. aff. कन्.

अपवार्य Tatpur. ind. (In theatrical language.) Apart, aside; compare अपवारितकेन. E. वृ with अप, ádeśa ल्यप् of kŕit aff. क्त्वा.

अपवास Tatpur. m. (-सः) (ved.) (Probably.) Departure, disappearance; comp. प्रवास. [The word is stated to be also a various reading of the plant यवास; but to judge from several comm. on the *Amarak.* this form seems to be incorrect.] E. वस् with अप, kŕit aff. घञ्.

अपवाह Tatpur. 1. m. (-हः) [1] (In Arithmetic.) Deduction, lessening, subtraction; esp. of fractions; see भागापवाह, लवापवाह; e. g. स्वांशाधिकोनः खलु यत्र तत्र भागानुबन्धे च लवापवाहे । तलस्थहारेण हरं निहन्यात्स्वांशाधिकोनेन तु तेन भागान्, 'but, if indeed the quantity be increased or diminished by a part of itself, then in the addition and subtraction of fractions, multiply the denominator by the denominator standing underneath and the numerator by the same augmented or lessened by its own numerator (comp. Colebr. Alg. p. 15 and the following). [2] The name of a metre regulated by number and quantity, a variety of Utkŕiti; it consists of a stanza of four lines with the following twenty six syllables in each line:

– – – ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ | ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ | ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ | ⏑ ⏑ – – – –.

2. m. pl. (-हाः) The name of a country or people; also read उपवाह or प्रवाह. E. वह् with अप, kŕit aff. घञ्.

अपवाहन Tatpur. n. (-नम्) (In Arithm.) The same as अपवाह 1.; e. g. जानास्यंशानुबन्धं चेत्तथा भागापवाहनम् 'if thou knowest the addition and subtraction of fractions'. [In the passage of the *Hitopad.* ed. *Schlegel* and *Lassen:* स्वराष्ट्रं वासयेद्राजा परदेशापवाहनात्, the ed. of *Johnson* reads the latter word परदेशापहारणात्.] E. वह् in the caus., with अप, kŕit aff. ल्युट्.

अपविक्षत Bahuvr. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Unhurt, untouched (as the lips of a maiden). E. अप and विक्षत lit. 'without wounds'.

अपविघ्न Bahuvr. m. f. n. (-घ्नः-घ्ना-घ्नम्) Free from impediments, unobstructed. E. अप and विघ्न.

अपवित्र Tatpur. m. f. n. (-त्रः-त्रा-त्रम्) Impure; e. g. भो भो बालाग्निहोत्रिन्किमेव जनविरुद्धं हास्यकार्यमनुष्ठीयते । यदेष सारमेयो ऽपवित्रः स्कन्धाधिरूढो नीयते. E. अ neg. and पवित्र.

अपविद्ध Tatpur. m. f. n. (-द्धः-द्धा-द्धम्) [1] Rejected, discarded, disowned; अपविद्धः पुत्रः is, in law, a son who having been disowned by his natural parents or, in the case of the death of either of them, having been disowned by the surviving parent, is adopted by another; one of the twelve kinds of adopted sons, comp. s. v. अन्यवीजज; also said of a girl, e. g. in the *Bhágav. Pur.* कण्डोः प्रस्तोकया लब्धा कन्या कमललोचना । तां चापविद्धां जगृहुर्भूरुहा नृपनन्दनाः (comm. अपविद्धां त्यक्ताम्). [2] Abject, contemptible, e. g. (Rudra speaks to Vishńu in the *Bhágav. Pur.*) यदि रचितधियं माविद्यलोको ऽपविद्धं जपति न गणये तत्त्वत्परानुग्रहेण (comm. अपविद्धमाचारभ्रष्टम्), 'if the ignorant world declares me whose mind is properly framed, to be abject, I do not mind it on account of thy paramount grace'; *Burnouf* renders this passage: 'si pendant ce temps le monde ignorant m'appelle avec mépris contempteur des lois &c.'. [3] Disabled, broken (lit. or fig.), e. g. गर्गाणां वाहनमपविद्धम्; (*Kaiyyaṭa:* अपविद्धमिति वहनशक्तिविकलं प्रनष्टमित्यर्थः); or in the *Málatím.* हृदयमशरणं मे पद्मलाक्ष्याः कटाक्षैरपहृतमपविद्धं पीतमुच्चूलितं च. [4] Neglected; (in this sense also in the Buddh. *Dhammapada* ed. *Fausböll* v. 292). E. व्यध्, with अप, kŕit aff. क्त and samprasáraṇa of the radical.

अपविष I. Bahuvr. 1. m. f. n. (-षः-षा-षम्) Free from poison; the same as निर्विष.

2. f. (-षा) The name of a plant; also निर्विषा (*Wilson:* Kyllingia monocephala; *Ainslie:* Curcuma Zedoaria Roxb. or Amomum Zedoria Lin.).

II. Tatpur. n. (-षम्) 'A weak poison; there are seven varieties of these poisons' (*Wise's Hindu System of Medicine* p. 407). E. अप and विष.

अपविष्णु Avyayíbh. [1] Except Vishńu. [2] Without Vishńu. E. अप and विष्णु.

अपवीण I. Tatpur. f. (-णा) A bad Víńá (Indian lute).

II. Bahuvr. m. f. n. (-णः-णा-णम्) [1] Having a bad Víńá. [2] Without a Víńá.

III. Avyayíbh. (-णम्) [1] Except a Víńá. [2] Without a Víńá. (The word is udátta on the last syllable; comp. the remark s. v. अपकुचि.) E. अप and वीणा.

अपवीरवत् Tatpur. m. f. n. (-वान्-वती-वत्) (ved.) Not armed